

Zázračný nástroj na porážku Ruska selhal.

Rusko se bez SWIFTU obejde

- CZ24 News | 8. března 2023

RUSKO: Během prvních měsíců války na Ukrajině se o něm mluvilo jako o téměř zázračném nástroji, který donutí Rusko zastavit svoji neoprávněnou agresi na Ukrajině. Po celém světě zněly hlasy, aby byl ruským bankám zablokován přístup do mezinárodního platebního systému SWIFT, což se nakonec některým stalo. Přesto válka na Ukrajině dál pokračuje a nezdá se, že by se ruská ekonomika měla v nejbližší době zhroutit.

Požadavek na vyškrtnutí ruských klíčových finančních institucí ze SWIFTu se objevil téměř okamžitě po vypuknutí invaze 24. února minulého roku. Ministr zahraničí Ukrajiny Dmytro Kuleba tehdy volal po "devastujících sankcích", mezi nimiž zmínil právě vyloučení ze SWIFTu. 1. března 2022 pak přišlo odstřížení sedmi ruských bank.

The world must act immediately. Future of Europe & the world is at stake. To do list:

1. Devastating sanctions on Russia NOW, including SWIFT
2. Fully isolate Russia by all means, in all formats
3. Weapons, equipment for Ukraine
4. Financial assistance
5. Humanitarian assistance

— Dmytro Kuleba (@DmytroKuleba) [February 24, 2022](#)

Mezi sankcionované banky ovšem nepatřila ani dceřiná Gazprombanka energetické společnosti Gazprom, ani největší ruská banka Sberbank, kterou částečně vlastní rovněž Gazprom. Stalo se tomu tak kvůli platbám za dodávky plynu a ropy a kvůli obavám z odvetného zastavení dodávek zemního plynu, na němž byla v tu dobu spousta zemí EU kriticky závislá. Na konci května došlo k rozšíření seznamu o zmiňovanou Sberbank.

Již při zavádění sankcí ale někteří ekonomové varovali před tím, že Rusko najde své cesty, jak obejít své vyřazení z mezinárodního systému plateb. Díky tomu, že ze SWIFTu nebyly vyloučeny všechny ruské banky, si vyloučené instituce mohly zřídit účty u nepostižených bank a zajistit si tak přístup do největšího mezinárodního systému plateb.

Sankce ale nebyly pro ruskou stranu bezbolestné. V Rusku se v tu dobu tvořily dlouhé fronty před bankomaty z obavy, aby se dostaly včas ke svým penězům. Většina ruských bank byla nucena omezit své činnosti v Evropě, společnost VTB byla dokonce stejně jako největší ruská banka Sberbank nucena ukončit své aktivity ve velké části Evropy.

Poradíme si sami (skrz Čínu a Írán)

Rusové ale již tehdy upozorňovali, že v případě vyloučení ze SWIFT si vystačí se svým vlastním platebním systémem SPFS. Cílem SPFS je propojit jej s dalšími velkými mocnostmi, jako je Čína a Indie. Rusko začalo vyvíjet SPFS [poté](#), co mu hrozilo vyloučení ze SWIFT za anexi Krymu

v roce 2014. Na tento systém se přesunula většina vnitrostátních transakcí, tudíž základní fungování plateb v samotném Rusku nebylo ohroženo.

Klíčové pro SPFS ale je, aby se k němu přidávaly i zahraniční subjekty. Alla Bakinová, ředitelka odboru národního platebního systému centrální banky, na bankovním fóru v Kazani minulý rok [uvedla](#), že v minulém roce se k ruskému alternativnímu systému připojilo 50 nových subjektů, čímž se jejich celkový počet zvýšil na 440, z nichž více než 100 jsou nerezidenti. „Systém pro převod finančních zpráv vykazuje v letošním roce expanzi, protože se do něj zapojilo více zahraničních účastníků,“ uvedla Bakina na bankovním fóru v Kazani.

Cílem ruského systému je propojit se s ekonomikami Číny a Indie. Soustředí se také na Írán, kde na začátku února guvernér íránské centrální banky Mohammadreza Farzin [oznámil](#), že Írán a Rusko učinili významný krok k propojení svých bankovních infrastruktur v rámci západních sankcí. Írán je na rozdíl od Ruska od SWIFTU odštěpen kompletně a to od roku 2018, v rámci balíku sankcí uvaleného tehdejším americkým prezidentem Trumpem kvůli íránskému jadernému programu.

Zvětšil se také objem vydaných ruských platebních karet “Mir”, které jsou náhradou za karty společností Visa a Mastercard, jež se po ruské invazi stáhly z ruského trhu. Podle Bakinové tvoří karty Mir asi třetinu všech platebních karet v Rusku. Těmi se ale nedá platit všude, dokonce ani v některých k Rusku přátelských či neutrálních zemích, jakými jsou Turecko, Kazachstán nebo Uzbekistán. Dá se jimi ale platit i například v jinak prozápadní Jižní Koreji.

Rusko tak i přes problémy způsobené sankcemi dál vede válku, která podle mnohých měla trvat jen několik týdnů. Podle posledního hlášení ukrajinského generálního štábu se ruští vojáci soustřeďují na vedení útočných operací ve směrech na Kupjansk, Lyman, Bachmut, Avdijivku a Šachtarske. Ukrajínští obránci podle něj odrazili v těchto regionech přes 95 nepřátelských útoků. Podobná tvrzení jednotlivých stran konfliktu nelze v podmínkách války bezprostředně nezávisle ověřit.

[ZDROJ](#)